

13.1.2021

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 30.11.2020, VN/26275/2020

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa otsikon luonnoksesta. Liikenne- ja viestintäministeriön johtama fossiilittoman liikenteen työryhmä antoi lokakuussa 2020 suosituksensa siitä, miten kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt voidaan puolittaa vuoteen 2030 mennessä ja pudottaa nolnaan vuoteen 2045 mennessä. Työryhmä tarkasteli myös keinoja, joiden avulla kansainvälisen lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä voitaisiin vähentää Suomessa.

Nyt lausuttavana olevan periaatepäätöksen luonnoksen valmistelussa on hyödynnetty em. fossiilittoman liikenteen tiekarttatyötä. Periaatepäätös on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä ja se huomioisi niin kansainvälisen vaikuttamisen kuin kansallisten toimien mahdollisuudet. Periaatepäätös ohjaisi Suomen kansainvälistä vaikuttamistyötä sekä linjaisi lentoliikenteen päästöjen vähentämistä myös kotimaassa.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota periaatepäätösluonnoksen *toimenpide-ehdotuksiin 1 ja 5* seuraavasti:

Arvioitaessa toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta ja kustannustehokkuutta on syytä ottaa huomioon seuraavia asioita. Ensinnäkin, kansainvälinen lento- ja meriliikenne ei kuulu tällä hetkellä kansallisten päästövähennysvelvoitteiden piiriin, jolloin kansalliset päätökset uusiutuvien polttoaineiden ohjaamisesta lento- ja meriliikenteeseen nostavat jossain määrin kansainvälisen tavaraliikenteen ja siten ulkomaankaupan kustannuksia ilman, että ne edistäisivät kansallisten päästövähennysvelvoitteiden saavuttamista. Toiseksi, vaikka tieliikenteen sähköistyminen vähentää kansallisen tieliikenteen biopolttoaineiden kysyntää, on syytä huomioida, että erityisesti ilmastokestäviin biopolttoaineisiin näyttäisi liittyvän myös jatkossa huomattavia globaaleja raaka-ainerajoitteita. Uusiutuvien polttoaineiden ohjauskeinoja asetettaessa olisi siten syytä arvioida huolellisesti eri uusiutuvilla polttoaineilla saavutettavaa päästövähennysten lisäystä, jotta ohjaus vähentäisi kustannustehokkaasti kasvihuonekaasupäästöjä globaalilla tasolla. Kolmanneksi, EU:n sisäinen lentoliikenne kuuluu päästökaupan piiriin, minkä seurauksena lentoliikenteen jakeluelvoite olisi osittain päällekkäinen ohjauskeino päästökaupan kanssa, jolloin sen vaikutavuus kasvihuonekaasupäästöihin olisi tieliikenteen jakeluelvoitetta alhaisempi.

Lisäksi valtiovarainministeriöllä on seuraavat huomiot periaatepäätösluonnoksen teksteihin:

Sivulla 8 esitetään, että komissio on ilmoittanut selvittävänsä energiaverodirektiivin muutosten valmistelun yhteydessä lentoliikenteen polttoaineiden verotuskohtelua. Selvittelyä on kuitenkin tehty lentoliikenteen verotuskohtelusta myös yleisemmin kuin vain polttoaineiden verotuskohtelun osalta.

Sivulla 9 on maininta globaalista hiiliverosta tehokkaana keinona lentoliikenteen päästöjen vähentämisessä. Lisäksi toimenpide-ehdotuksena on, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti ICAO:ssa kansainvälisen lentoliikenteen globaalien fossiiliseen polttoaineeseen kohdistuvan veron käyttöönottamiseksi. Tekstissä ja toimenpide-ehdotuksessa olisi perusteltua puhua yleisemmin globaalista päästöjen hinnoittelusta, koska hiilivero on vain yksi hinnoittelukeino eikä sen rajaaminen pelkästään fossiilisiin polttoaineisiin ole ilmaston kannalta perusteltua. Tekstissä ei myöskään esitetä, mitä hiiliverolla tarkalleen tarkoitetaan, mitä päästöjä se kattaisi ja mikä tekisi siitä paremman verrattuna muihin päästöhinnoittelukeinoihin.

Lopuksi, valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota osion 3. *Seuranta ja mittarit* tekstimuotoiluun, joka tulisi korjata seuraavaksi:

Toimia toteutetaan pääasiassa valtion budjettiraamien sekä olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Määrärahalisäyksiä tai muita budjettivaikutuksia vaativista toimenpiteistä päätetään erikseen valtionalouden kehyksissä ja vuosittaisissa talousarvioissa.

Valtiovarainministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa työryhmän loppuraporttiin.

valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Juha Majanen

budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Tiedoksi

LVM, Janne Mänttari

VM, Ella Luikku, Jussi Kiviluoto, Johanna von Knorring, Ilari Valjus